

Energimarknadsrapport olja, gas, kol

Läget på olje-, gas- och kolmarknaderna

Vecka 14–15, 2015

Samuel Cizuk
Shafagh Elhami
Rebecka Bergström
Alexander Meijer
Analysavdelningen

Kontakt: energimarknadsrapport-oljagaskol@energimyndigheten.se

Vill du prenumerera på våra energimarknadsrapporter? Anmäl dig här:
<http://www.energimyndigheten.se/om-oss/press/prenumerera/prenumerera-pa-ovrigt/>

Sammanfattning

Generellt har marknaden de senaste veckorna speglat en osäkerhet kring mötet i Doha som ägde rum den 17 april. Samtidigt är förväntningarna på ytterligare produktionsminskningar från framför allt amerikansk oljeproduktion höga. I början av vecka 14 låg oljepriserna relativt stabila för att sedan stiga när den senaste lagerrapporten från amerikanska Energy Information Administration visade på fallande råoljelager. Under vecka 15 steg oljepriserna relativt kraftigt, vilket berodde på bland annat en försvagad dollar och förväntningar på söndagens möte i Doha mellan stora oljeproducenter både inom och utanför OPEC.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Inget avtal om produktionstak efter helgens möte i Doha
- IEA ser marknadsbalansen närma sig
- Flera marknadsaktörer tror på snar prisåterhämtning och balansering
- USA minskar beredskapslager för att finansiera modernisering
- Nigerias oljeproduktion drabbad av ökande antal attentat
- Norges olje- och gasproduktion kan upprätthållas enligt Statoil

Under vecka 15 sjönk priset på TTF marginellt, med 0,6 procent jämfört med veckan innan. De norska gasleveranserna till EU ökade under veckan med hela 0,81 miljarder kubikmeter jämfört med samma vecka 2015. Uttagssäsongen verkade vara över i kontinentala Europa och de största europeiska hubbarna hade nettoinjektioner om 0,56 miljarder kubikmeter i veckan som gick.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Maersk Oil varnar för stängning av Tyrafältet 2018
- Gassektorn i Ukraina reformeras för EU-anpassning
- Nya stora gasfynd i Tanzania

Det europeiska referenspriset API2 har överlag haft en ökande trend de två senaste veckorna, både till följd av att kolet följt oljans prisökningar och till följd av viss ökad efterfrågan från Kina. Nästa månads termin för API2 stängde på 45,75 dollar per ton efter fredagens handel.

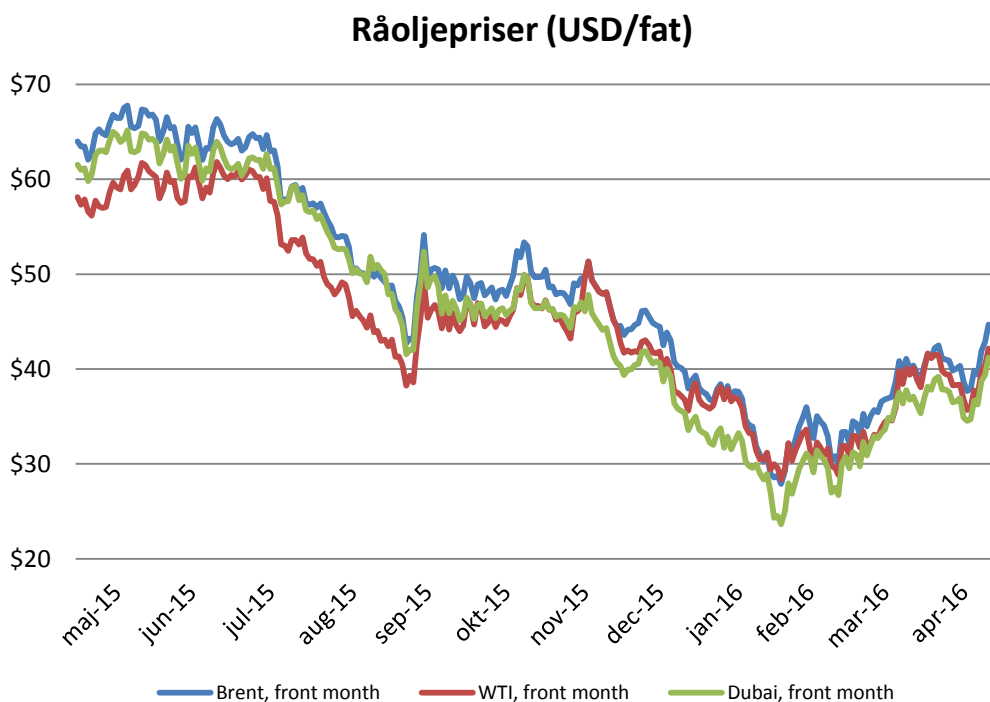
Priset på utsläppsrätter inom det europeiska systemet för utsläppshandel (ETS) har överlag stigit de två senaste veckorna. Efter fredagens handel stängde decemberkontraktet på 5,48 euro per ton. Priset har stärkts av att de anläggningar som omfattas av ETS måste köpa på sig utsläppsrätter inför att dessa ska överlämnas den 30 april, baserat på förra årets verifierade utsläpp.

Innehåll

Oljemarknader	3
Nyheter i korthet: Olja	5
Naturgasmarknader	11
Nyheter i korthet: Naturgas	13
Kolmarknader	16
Utsläppsrätter	17

Oljemarknader

Generellt har marknaden de senaste veckorna speglat en osäkerhet kring mötet i Doha som ägde rum den 17 april (se mer under Nyheter i korthet: Olja). Samtidigt är förväntningarna på ytterligare produktionsminskningar från framför allt amerikansk oljeproduktion höga.

Källa: Montel

I början av vecka 14 låg oljepriserna relativt stabila för att sedan stiga när den senaste lagerrapporten från amerikanska Energy Information Administration (EIA) visade på fallande råolja. Innan lagerrapporten släpptes visade en genomlysning som gjordes av Wall Street Journal att flera analytiker istället hade förväntat sig en ökning i lagervolymer. EIA förklarade de minskade lagernivåerna med en minskning i importen och en ökad raffinaderiverksamhet. Användningen av råolja i amerikanska raffinaderier ökade med 199 000 fat per dag jämfört med veckan innan och raffinaderierna kördes på 91,4 procents kapacitet. Antalet aktiva riggar i USA föll med 7 enheter under vecka 14 och uppgick till totalt 443 stycken. Minskningen var den näst minsta minskningen hittills under 2016.

Under veckan samtalade Janet Yellen, ordförande för Federal Reserve, om amerikansk penningpolitik tillsammans med tre tidigare ordföranden för riksbanken; Ben Bernanke, Alan Greenspan och Paul Volcker. Tillställningen var historisk då dessa fyra personer aldrig tidigare har deltagit ett officiellt samtal tillsammans. Samtalet anordnades av Internation House i New York. Yellen och hennes tre företrädare beskrev USA som en ekonomi på stabil kurs, inte en ekonomi som besitter typiska egenskaper för en ekonomisk bubbla. Yellen sa också att landet har gjort enorma framsteg sedan finanskrisen 2008. Det optimistiska samtalet gav oljepriserna en push uppåt.

Under vecka 15 steg oljepriserna relativt kraftigt, vilket berodde på bland annat en försvagad dollar och förväntningar på söndagens möte i Doha mellan stora oljeproducenter både inom och utanför OPEC. Analytiker från Société Générale uppskattade att sannolikheten för att en frysning av produktionsvolymerna skulle ske låg kring 50 procent. De menade också att en frysning utan Iran enbart skulle handla om marknadspsykologi med liten reell effekten på marknadsutbudet. Också analysfirman Wood Mackenzie menade på att en frysning av produktionsvolymerna skulle ge små reella effekter. Marknadens förväntningar i början av veckan verkade till synes avta under veckan och priserna sjönk då skepsis mot avtalet föreföll ta över. Under fredagen kom information om att Irans oljeminister Bijan Zangeneh inte skulle delta i mötet, vilket ytterligare förstärkte prisnedgången.

Den 12 april släppte EIA sin senaste kortsiktiga prognos (Short-Term Energy Outlook). Enligt rapporten uppgick priset på Brent till i genomsnitt 38 dollar per fat under mars, vilket är en prisökning med 6 dollar per fat jämfört med februari. Både Brent och WTI förutspås att uppgå till i snitt 35 dollar per fat under 2016 och 41 dollar per fat under 2017. Dock indikerar nuvarande värderingar av futures och optioner en hög osäkerhet kring priserna framöver. I den senaste prognosen förväntas också den amerikanska råoljaletproduktionen att minska under 2016 jämfört med 2015 och ytterligare under 2017. Den förväntade produktionen under både 2016 och 2017 är lägre i den senaste prognosen jämfört med den föregående.

Efter mötet i Doha i söndags sjönk oljepriserna till följd av att ett beslut om frysta produktionsvolymerna inte kom till skott. Ekonomer på banken Barclays hade förutspått att oljepriset skulle falla till 30 dollar per fat vid ett misslyckats möte i Doha. På måndagen låg dock priset på Brent kring 40 dollar per fat och den begränsade prisnedgången kan förklaras av att en strejk bröt ut bland offentliganställda i Kuwait i helgen. Strejken innebar att 2 miljoner fat per dag av landets produktion på 3,3 miljoner fat per dag försvann från marknaden redan under söndagen, enligt Kuwait Oils tillförordnade vd Saad Al-Azmi. Strejken bröt ut i protest mot att myndigheterna vill sänka löner och ta bort förmåner för de anställda. Under måndagen var landets tre raffinaderier verksamma i begränsad utsträckning, enligt Kuwait Oil Co. Enligt de senaste siffrorna från Internationella energirådet (IEA) bör en utbudsminskning om 2 miljoner fat per dag vara tillräcklig för att balansera utbud och efterfrågan på den globala marknaden. Frågan är dock hur länge och i vilken utsträckning strejken kommer pågå och därmed vilken långvarig effekt det kommer få på marknaden.

Nyheter i korthet: Olja

Inget avtal om produktionstak efter helgens möte i Doha

Marknad/produktion: En överenskommelse mellan flertalet av världens största oljeproducerande länder om ett produktionstak för att stabilisera oljepriset misslyckades under söndagen. Länderna som möttes i Qatars huvudstad Doha kunde inte enas kring det tidigare cirkulerade förslaget att bland annat frysa oljeproduktionen på januaris nivå, efter att Saudiarabien återigen insisterat på att inget avtal var möjligt utan Irans medverkan. Iran har sedan sanktionerna mot landets oljeexport lyftes i början av året försökt maximera sin produktion och återta marknadsandelar, men har hittills bara lyckats öka sin produktion med runt 400 000 fat per dag sedan januari. Ett produktionstak med januari som bas skulle därmed ha drabbat landet lika hårt som sanktionerna innan de lyfts. Iran rubricerade därför initiativet som oresonligt redan från början och landets oljeminister Bijan Zanganeh valde sedermera att inte medverka.

Förhandlingarna fick under söndagen enligt medierapporter ett tumultartat öppnande, då Saudiarabien inledde mötet med sitt ultimatum om att endast delta om Iran också binder sig vid ett produktionstak. Oljeministrarna för de 18 länderna som samlats kallades senare in till ett möte med Qatars emir Tamim bin Hamad al-Thani i ett försök att lösa knuten, men varken mötet eller efterföljande oljeministerdiskussioner förändrade läget. Saudiarabien sände under de föregående månaderna dubbla budskap, där seniora företrädare endera dagen krävt Irans medverkan och endera dagen sagt att Iran inte var nödvändigt för en överenskommelse, som till en början främst syftade till att bygga förtroende producenter emellan och få stopp på det pågående slaget om marknadsandelar. Att möjligheten till konstruktiva förhandlingarna i Doha i princip stoppades vid mötets öppnande torde styrka Iran om att det var rätt beslutat att inte närvara, vilket verkar ha bestämts i sista stund.

Av de 18 oljeproducenterna som deltog i mötet så producerar i princip alla utom Saudiarabien, Kuwait, Förenade Arabemiraten, Iran och Irak till full kapacitet. För dem har därför ett produktionstak ingen egentlig praktisk betydelse. Ryssland har någon viss tillväxtmån, men är främst intressant för ett eventuellt produktionstaksavtals styrka som den största exportören av olja utanför OPEC. Saudiarabien är dock det land som har den största reservkapaciteten och därmed en möjlighet att ytterligare försvaga oljepriset om landet skulle vilja det, i ljuset av den pågående kampen om marknadsandelar, medan Iran hoppas på att återta produktionsnivåer från före 2012 och Irak har ett flertal stora utvecklingsprojekt igång som väntas färdigställas under detta och kommande år.

I ljuset av söndagens manöver från Saudiarabien är det svårt att inte se initiativet om ett produktionstak och hur kungariket har hanterat uppladdningen inför Doha-mötet, som ett försök att måla in Iran i ett hörn. Enligt Saudiarabiens resonemang är det Iran som inte tar sitt ansvar och försöker öka sin produktion på en redan överförsörjd marknad. Sett till den politiska spänningen mellan länderna, som i Saudiarabien nästan tenderar att ta existentiella proportioner i regimens och medias beskrivning, är det av vikt att inte tillåta Iran att återta sin ekonomiska intjäningsförmåga för att inte ge landet mer resurser att utöka sin intressesfär med

i regionen. Krasst ekonomiskt är det dessutom så att det var utökad Saudisk oljeproduktion som i väldigt hög grad ersatte de volymer som försvann från världsmarknaden när sanktionerna mot Irans oljeexport infördes.

Marknaden reagerade negativt på måndagen, med ett relativt kraftigt initialt prisfall på råoljans referenspriser. Fundamentalt hade dock ett produktionstak på januari's produktionsnivåer i en överförsörjd marknad inte haft en särskilt stor betydelse. Som beskrivs i nedanstående artiklar ser en i princip enig marknad nu utbud och efterfrågan röra sig mot balans någon gång i slutet av 2016 eller i början av 2017. Det är denna begynnande insikt som drivit senaste månadens återhämtning i priset och med det i åtanke skulle en överenskommelse, inte minst för Saudiarabien, kunna vara rent kontraproduktiv. När USA:s skifferoljaproduktion börjat falla i allt högre takt och marknadsandelar nu kan börja omfördelas i en högre utsträckning vore ett avtal en potentiell risk för Saudiarabien och dess allierades sida mot möjligheten att fullt ut dra nytta av de senaste 18 månadernas strategi. Dessutom är ledtiderna inom oljemarknaden normalt sett flera månader. Ett produktionstaksavtal nu skulle riskera att frånta länder med fri kapacitet som Saudiarabien deras handlingsfrihet framemot hösten om det visar sig att USA:s produktion faller snabbare än förväntat och priserna börjar stiga mer än man vill. I ett sådant läge skulle skifferoljaproduktion som stängts ned igen te sig ekonomiskt lönsam och produktionsfallet där avstanna, innan Saudiarabiens strategi hunnit ge dem full utdelning.

IEA ser marknadsbalansen närma sig

Marknad: I den senaste oljemarknadsrapporten från Internationella energirådet (IEA) uppges att riktningen för oljemarknaden mot balans mellan utbud och efterfrågan är definitiv, endast den exakta tidpunkten är fortfarande något osäker. IEA vidhåller att de ser marknaden balansera sig någon gång under första halvan av 2017 och antyder mellan raderna att utbud kan matcha efterfrågan redan någon gång under första kvartalet. Främst är IEA:s stärkta tro på en snar marknadsbalansering beroende på det allt mer accelererande produktionsfallet i USA, där framförallt skifferoljaproduktionen nu faller snabbt.

Enligt rapporten rör vi oss från ett överutbud om cirka 1,5 miljoner fat per dag under första halvan av 2016 till ett överutbud om endast 0,2 miljoner fat per dag under andra halvan av året. Efterfrågetillväxten är väsentligt lägre än förra årets rekordartade uppgång om 1,8 miljoner fat per dag, men är fortfarande hög. På årsbasis förefaller tillväxten under årets första tre månader motsvara prognosen om en ökning med 1,2 miljoner fat per dag, efter att ha fallit från en takt motsvarande 1,4 miljoner fat per dag på årsbasis under fjärde kvartalet 2015 och 2,8 miljoner fat per dag under tredje kvartalet 2015. Samtidigt förefaller produktionsnedgången från amerikansk skifferolja under mars 2016 motsvara en nedgång på årsbasis om 0,69 miljoner fat per dag för samtliga länder utanför OPEC, endast marginellt ifrån IEA:s prognos om en nedgång med 0,7 miljoner fat per dag från årets början.

Iran har enligt IEA hittills lyckat höja sin produktion med 0,4 miljoner fat per dag, men har stora svårigheter att slå sig tillbaka in på marknaden. Statliga oljebolaget NIOC:s marknadsföringsavdelning lider fortfarande av finansieringssvårigheter orsakade av kvarvarande finansiella sanktioner mot landet, inte minst i USA, vilka exempelvis innebär att större dollartransfereringar in och ut ur landet är fortsatt omöjliga. Landet stod i startgroparna att öka produktionen så fort de direkta oljesanktionerna hävdes i januari och hade förberett många projekt för högre produktion redan under 2015. Följaktligen börjar världsmarknaden nu se slutet på Irans mest omedelbara produktionsökningar, enligt IEA och de flesta internationella bedömarna, med endast ytterligare 0,2 miljoner fat per dag av produktionstillväxt att vänta under 2016, enligt senaste oljemarknadsrapporten.

Sammantaget rör sig även IEA i sin senaste rapport mot en något tidigare balansering av oljemarknaderna, även om man hittills varken nu eller tidigare velat specificera i vilket kvartal man ser att utbud och efterfrågan möts. Det reser frågan om inte rapporterad data snarare flyttar prognosmarginalerna framåt, snarare än bakåt, givet att det så länge förutsedda produktionsfallet i USA nu faktiskt pågår och fortfarande tenderar att eskalera. Det finns inget facit för hur skifferoljaproduktion reagerar och precis som de flesta förväntade sig en mer utdragen nedgång som skulle börjat tidigare, finns det nu risk att nedgången istället visar sig vara snabbare och djupare. Så verkar mycket av industrins oljehandlare resonera i alla fall, när de förväntar sig en marknadsbalans redan i år, som framgår i artikeln nedan.

Flera marknadsaktörer tror på snar prisåterhämtning och balansering

Marknad: Under Financial Times Global Commodities Summit i Lausanne, Schweiz, var tonläget positivt kring att oljepriserna nu tycks vara på väg uppåt. Att nedgången i oljepriserna har planat ut och att marknaden är på väg att återbalanseras var budskapet från flera talare. Även om de flesta var överens om att det kommer att ta tid och att marknaden fortsatt kommer att karaktäriseras av hög volatilitet. Oljehandelsbolaget Gunvors VD Torbjörn Törnqvist uttryckte att det inte längre är en fråga om marknaden kommer att återbalanseras, utan när. Han sade också att han känner sig säker på att processen mot återbalansering har inletts och att trenden framöver pekar uppåt för priserna. Törnqvist sade att priser kring 60–70 dollar per fat kan vara ett bra pris på den nuvarande marknaden och att prisnivån kring 100 dollar per fat var en prisnivå som skapade en ineffektiv oljeindustri, något som också andra marknadsaktörer har uttryckt tidigare.

Också oljehandelsföretaget Trafiguras VD Jeremy Weir uttalade på mötet att han förväntar sig att oljemarknaden kommer att vara mer balanserad i slutet av årets tredje kvartal. Pierre Andurand, chef för investeringar på hedgefonden Andurand Capital Management LLP, menade på att oljemarknaden nu är i början av en flerårig prisuppgång med priser som kommer gå upp till 60 dollar per fat senare under 2016 och 80 dollar per fat under 2017. Till kören av positiva röster hördes också Rosnefts styrelseordförande Igor Sechin som sade att han kände sig säker på att tiden med låga oljepriser inte kommer att vara länge och att den globala oljemarknaden kommer att stabiliseras.

Samtidigt talade Rysslands energiminister Alexander Novak i Moskva om den rådande oljesituationen och var något mindre optimistisk än Sechin. Novak sade att det ryska energiministeriet räknar med priser under 40 dollar per fat under första halvan av 2016 och priser kring 40–45 dollar per fat under andra halvan av året. Novak har tidigare sagt att marknaden kommer återbalanseras någon gång i slutet av 2017, under veckan sade han att beroende på vad som sker inom avtalet om att frysa produktionsnivåerna kan återbalanseringen ske redan i början av 2017. Energiministern uppskattade att råoljemarknaden hade ett överskott om cirka 1,5–1,8 miljoner fat per dag i början av 2016, trots låga priser under 2015, medan efterfrågetillväxten uppgick till cirka 1,4 miljoner fat per dag. Baserat på detta konstaterade han att priserna sannolikt inte kommer att stiga inom den närmaste tiden.

Trots positiva tongångar i Lausanne fanns också mer skeptiska analytiker, bland annat Glencores vd Alex Bears som menade på att oljeindustrins stora lagervolymer av råolja kommer fortsätta att hålla priserna nere. Bears mer skeptiska utgångspunkt grundades i att den globala marknaden har adderat över 300 miljoner fat av råolja och petroleumprodukter till lager under de senaste 18 månaderna. Uttalandet var också påverkad av den senaste prognosen från Internationella valutafonden (IMF) där prognosen för världsekonomin sänktes. IMF menar på att de låga oljepriserna inte har visat sig vara det lyft för tillväxten som många hoppats på. Delar av förklaringen till sänkningen är att störningar i efterfrågan har sänkt den globala ekonomiska aktiviteten och samtidigt bidragit till nedgången av oljepriserna. IMF sänkte i sin senaste prognos förväntningarna på global BNP-tillväxt till 3,2 procent, från 3,4 procent i januari prognos.

Samtliga oljehandlare på mötet i Lausanne verkade eniga om att det kommer ta längre tid än förväntat för oljeproduktion från Iran att komma ut på marknaden. Enligt Ian Taylor, vd för Vitol Group, är det fortfarande svårt att få in kapital till Iran för att finansiera återuppstarten av oljeproduktionen. Weir från Trafigura sade att banker fortfarande är försiktiga med att finansiera handel med olja från Iran eftersom vissa sanktioner fortfarande kvarstår för amerikanska företag rörande handel med Iran.

USA minskar beredskapslager för att finansiera modernisering

Lager/policy: USA:s president Barack Obama har inkommit till med en komplettering till nästa års budget för Energidepartementet till representanhusets talman, Paul Ryan. Kompletteringen ämnar tillåta departementet att under 2017 sälja av råolja till ett värde av ca 375,4 miljoner dollar från landets beredskapslager, den så kallade strategiska oljereserven. Värdet motsvarar med dagens oljepris ungefär 9,4 miljoner fat och pengarna ska oavkortat gå till uppgradering av beredskapslagrens infrastruktur, samt nybyggnationen av ytterligare utlastningskapacitet vid strategiska oljereservens hamnanläggningar.

Presidentens initiativ motiveras med att den mer långsiktiga auktorisering som ges energidepartementet att sälja 58 miljoner fat ur beredskapslagret eller mer genom budgeten som röstades igenom sent förra året, löper mellan 2018–2020. Samtidigt behöver många av projekten en längre löptid och tjänar på att påbörjas så snart som möjligt. I december 2015 enades ledarna från representanhuset och senaten

kring ytterligare ett lagpaket för transportsektorn, som innehöll mandat för försäljning av ytterligare 66 miljoner fat ur beredskapslagret mellan 2023–2025, för finansiering av investeringar som inte alla har med själva beredskapslagringen att göra. Både mandaten för 2018–2020 och 2023–2025 kan dessutom utökas på initiativ av USA:s energiminister, inom vissa ramar.

USA håller de i särklass största beredskapslagren i världen, i en serie berggrum nära den Mexikanska Golfen. Lagren uppgår för närvarande till cirka 695,1 miljoner fat råolja, men infrastrukturen är gammal och kostnaden för renoveringsbehoven uppskattas till runt 2 miljarder dollar.

Beredskapslagringssystemet är dessutom designat att lasta ut olja genom rörledningar inåt land, vid en bristsituation, men genom skifferoljeboomen har USA:s inland gått från importregion till exportregion. Därför behöver lagren, för bibehållen effektivitet i en krissituation få en möjlighet att snabbt lasta ut råolja till fartyg istället, för ökad transportflexibilitet.

Nigerias oljeproduktion drabbad av ökande antal attentat

Produktion: Statliga Nigerian National petroleum Corp. (NNPC) meddelade under förra veckan att ”vandaliseringen” av Forcados-ledningen i februari minskar landets råoljeexport med runt 130 000 fat per dag och att reparationerna väntas ta ytterligare runt åtta veckor. Råoljeledningen från Nigerdeltat till oljebolaget Shells Forcadosterminal saboterades i februari av misstänkta oljetjuvar, vilket även ska ha resulterat i ytterligare ett oljeutsläpp.

Forcadoskvaliteten är rik på mellandestillat, samt låg på svavel och metaller, vilket gör den populär inte minst bland europeiska raffinörer som vill få fram mycket diesel relativt andra produkter. Produktionen av Forcadosolja har dock fluktuerat betänkligt under det senaste året, mellan 150 000–250 000 fat per dag. Detta speglar den ökade osäkerheten och instabiliteten i Nigerdeltat, där det varit lugnare och färre attentat sedan en amnesti och politisk process 2009 med mål att minska de storskaliga oljestölderna och smuglingen. Den politiska processen åtföljdes av en större närvaro av den nigerianska armén i området, men de senaste två årens problem med den islamistiska grupperingen Boko Haram i norra Nigeria har krävt omdisponeringar av militär och säkerhetsstyrkor och därmed möjliggjort för områden i det oljerika Nigerdeltat att återigen glida ur centralmaktens kontroll.

Norges olje- och gasproduktion kan upprätthållas enligt Statoil

Produktion: Statoils VD Eldar Sætre menar att Norges nuvarande nivå på olje- och gasexport bör kunna upprätthållas på lång sikt, då det fortfarande finns stor utvecklingspotential på den norska kontinentalsockeln. Sætre citeras i en artikel inför konferensen Offshore Northern Seas, där han sade att ”Statoil bedömer det som fullt möjligt att med hållbara ekonomiska marginaler fortsätta producera olja och gas på nuvarande nivåer bortom 2030”, ”eftersökningsprojekt på kontinentalsockeln fortsätter att resultera i ekonomiskt hållbara utvecklingsprojekt” och ”Statoil ser fram emot framtida licensrundor och öppnandet av nya områden för prospektering”.

Sætre menade även att den norska kontinentalsockeln har bevisat att den kan vara konkurrenskraftig i tuffa marknadsklimat tidigare och att den nu är väl positionerad på världsmarknaden på sikt, inte minst som världsledande kompetenskluster inom offshore.

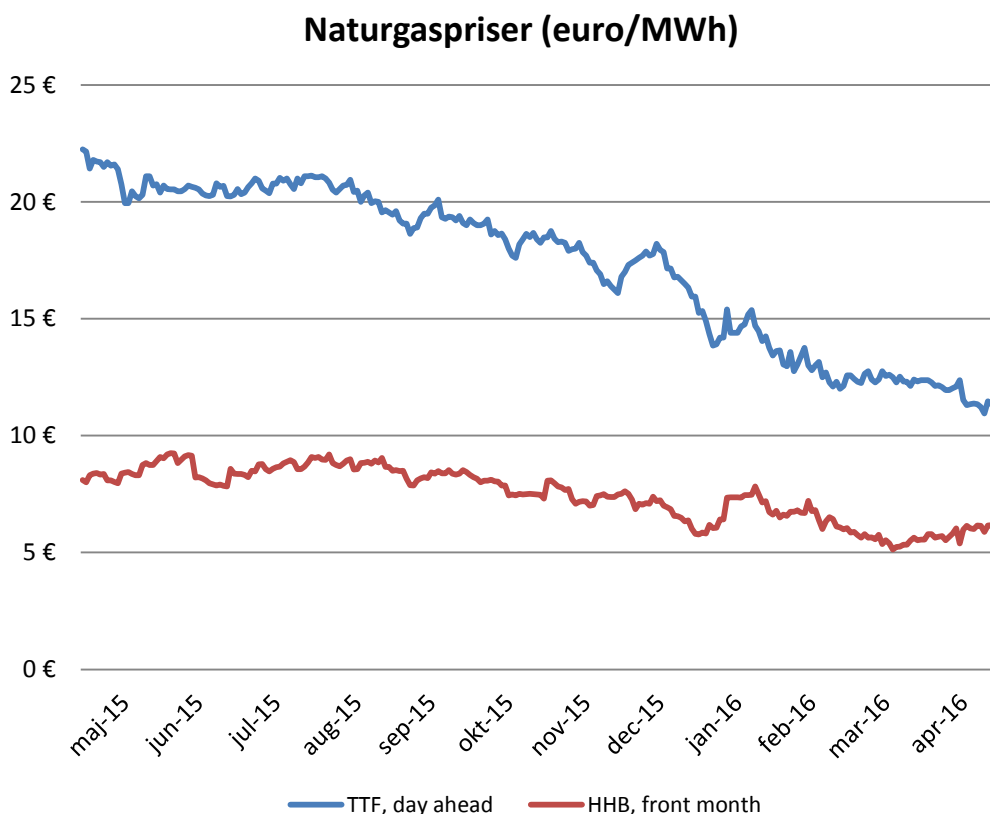
Norges oljeproduktion har haft en fallande trend under många år, även om minskningen mattats av på sistone och några stora nya projekt under kommande år till och med kan komma att resultera i en viss ökning. Gasproduktionen slog däremot rekord förra året, med 115 miljarder kubikmeter, motsvarande cirka 25 procent av EU:s gasbehov. Under början av april beslutades det att även om att höja produktionstaket för landets största gasfält Troll under nästa produktionsår, som börjar den 1 oktober. Norges Energiminister Tord Lien sade nyligen att det var en prioritet för Norge att upprätthålla sin export av gas till Europa och att även om det skulle bli svårt att nämnvärt öka exporten, så borde den kunna hållas stabil, följtsatt att tillräckligt stora investeringar gjordes. Budskapet från båda kontrasterar med förväntningarna från framförallt några år tillbaka, då knappt någon ljusning sågs för den fallande oljeproduktionen och gasproduktionen förutsattes gå en liknande nedåtsvängning av produktionskurvan tillmötes. Stora fynd sedan dess, som exempelvis Johan Sverdrupfältet, har dramatiskt förändrat den bilden.

Seminarietips! *Nätverket Olja & Gas (NOG) bjuder den 12 maj in till seminarium om olje- och gasproduktionens framtid i Nordsjön. För mer info och anmälan:*
<http://www.energimyndigheten.se/om-oss/organisation/natverket-for-olja-och-gas/seminarier/finns-det-en-framtid-for-olja-och-gas-i-nordsjon/>

Naturgasmarknader

Under vecka 15 sjönk priset på TTF marginellt, med 0,6 procent jämfört med veckan innan. Priset på den brittiska hubben NBP var i stort sätt oförändrad under veckan. Väderprognoserna för kontinenten förutspår kallare temperaturer än normalt för de kommande två veckorna, vilket också kommer öka uppvärmningsbehovet jämfört med samma period 2015.

Till följd av ett antal strömavbrott och planerat underhåll i olika gasterminaler har pressen på utbudet ökat. Dock påverkar det planerade underhållet produktionen i mindre utsträckning i år jämfört med samma tidpunkt 2015 och ryska och norska leveranser till EU är fortsatt relativt stora. De norska gasleveranserna ökade under veckan med hela 0,81 miljarder kubikmeter jämfört med samma vecka 2015.

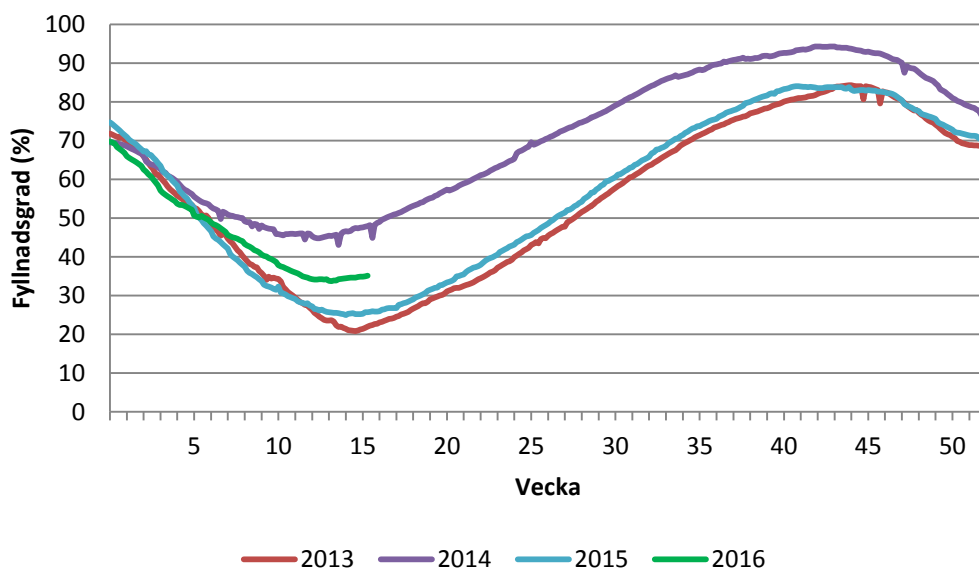

Källa: Montel

Uttagssäsongen verkade vara över i kontinentala Europa och de största europeiska hubbarna hade nettoinjektioner om 0,56 miljarder kubikmeter i veckan som gick. Det förväntade kallare vädret gör dock att mindre uttag i framför allt de västeuropeiska hubbarna kan ske under de kommande veckorna.

Lagren av LNG steg med 43 miljoner kubikmeter jämfört med vecka 14 och uppgick till 3,63 miljarder kubikmeter. Europeiska LNG-lager är därmed 1 miljarder kubikmeter lägre än förra årets nivåer, vilket motsvarar en minskning om 22 procent. LNG-importen uppgick i mars till 2,63 miljarder kubikmeter.

Fyllnadsgrad i europeiska gaslager

Källa: GSE minus strategiska lagervolymer

Under vecka 15 injicerades 0,56 miljarder kubikmeter gas i lagren från europeiska hubbar, vilket kan jämföras med 0,59 miljarder kubikmeter veckan innan och 0,24 miljarder kubikmeter under samma vecka förra året. De totala europeiska lagren uppgår nu till totalt 31,38 miljarder kubikmeter, vilket är 6,3 miljarder kubikmeter mer än vid samma tidpunkt under 2015. Ukraina injicerade ungefär 0,13 miljarder kubikmeter i lagren och det var landets första vecka för året med en nettoinjicering. Ukrainas gaslager uppgår nu till cirka 8,6 miljarder kubikmeter, vilket är nio procent högre än vid samma tidpunkt förra året.

Nyheter i korthet: Naturgas

Maersk Oil varnar för stängning av Tyrafältet 2018

Produktion: Som det tidigare har skrivits om i marknadsbrevet så har det utfärdats varningar för att den framtida produktionen på Danmarks största gasfält Tyra kan hotas av nedläggning till följd av lönsamhetsproblem.

Nedläggningsshotet förtydligades den 4 april då fältets operatör Maersk Oil i ett pressmeddelande uppgav att produktionen kommer att upphöra den 1 oktober 2018 om inte en lösning kan nås under året. Maersk Oils danmarkschef Martin Rune Pederssen uppgav till nyhetsbyrån Reuters att beskedet om att eventuellt stänga ner verksamheten beror på säkerhetsskäl och inte olje- och gaspriserna, men att dessa såklart spelar in för lönsamheten i långsiktiga investeringar. Havsbotten i Tyrafältet sjunker till följd av den långvariga gas- och oljeutvinningen, vilket nu kräver omfattande investeringar för att upprätthålla säkerheten vid fortsatt produktion på fältets anläggningar. Fältet ägs av Danish Underground Consortium, DUC, som är ett partnerskap bestående av Shell (36,8 %), AP Möller-Maersk (31,2 %), statliga danska Nordsjöfonden (20 %) och Chevron (12 %).

Den danska regeringen har efter pressmeddelandet uppgett att de ska försöka hitta en ekonomiskt hållbar lösning på de problem som finns för landets gasproduktion. Danmarks energiminister Christian Lilleholt uppgav till nyhetsbyrån Reuters att regeringen har en bra dialog med industrin och att man vill hitta en lösning så snabbt som möjligt.

Förutom att Tyra är Danmarks största gasfält så fungerar fältets anläggningskomplex även som samlingshubb för flera kringliggande fält och anläggningar. Totalt passerar över 90 procent av den danska gasproduktionen genom anläggningarna på Tyra, vilket medför marknaden enligt EU:s regelverk nu måste meddelas i god tid om nedläggningsshot eftersom det kan leda till att kontrakt behöver omförhandlas. Danmark producerade enligt preliminära siffror från danska Energistyrelsen cirka 4,5 miljarder kubikmeter gas under 2015 och nettoexporterade 1,45 miljarder av dessa. Till Sverige exporterades 769 miljoner kubikmeter gas från Danmark 2015.

Senare samma vecka som Maersk Oils besked meddelade energiministern att det utfärdats 16 nya danska prospekteringslicenser i Nordsjön, till både danska och internationella aktörer, vilket Lilleholt uppgav sig vara mycket nöjd med i rådande prisläge. De fallande energipriserna tillsammans med den minskande produktionen från Nordsjöns mogna fält har gjort att de danska skatteintäkterna från landets olje- och gasproduktion har minskat avsevärt. År 2008 uppgick de till 36 miljarder danska kronor, medan rederingen i december uppgav att man räknade med omkring 4 miljarder danska kronor för 2016, baserat på ett Brentpris på 50 dollar per fat.

Gassektorn i Ukraina reformeras för EU-anpassning

Policy/marknad: Ukrainas gasmarknad går igenom en rad förändringar för att utvecklas till att bli mer EU-anpassad. Statligt ägda Naftogaz och dotterbolaget Ukrtransgaz har infört operationella balanskonton med rörledningsoperatörer, samt introducerat virtuella reversibla flöden vid gränsövergångar där det inte råder någon konflikt med Gazprom.

Naftogaz som är transmissionssystemoperatör kommer att dela upp sin verksamhet i ett första steg mot att följa den modell som utstakas av EU-kommissionens tredje energiinfrastrukturpaket. Ukrtransgaz satte den 1 april upp balanskonton med grannoperatörerna och dessa konton ska avspegla skillnaden mellan den volym som är nominerad för leverans och vad som tekniskt har överförts vid gränsövergångar. Detta möjliggör reglering av tekniska obalanser och kan därmed reducera leverantörers finansiella risker. Den nya åtgärden kommer att tillämpas där ukrainska systemet möter grannländernas rörledningssystem: Budince i Slovakien, Drozdowice i Polen, Beregdaroc i Ungern. Kapaciteten i de stora ledningarna hos Slovakiens systemoperatör Eustream är uppbokad av Gazprom som fram till idag har förhindrat virtuella reversibla flöden. Gazprom har däremot inte kunnat förhindra fysiska flöden genom de små ledningarna i Budince. Det är bland annat genom dessa som Ukraina har fått sina reversibla flöden från EU sedan Ukraina under 2014 beslutade att minimera importen av rysk gas.

Ukrainas reformarbete förväntas ge bättre förutsättningar för landets diversifiering då handeln kommer bli mindre riskabel för gasleverantörer. Hittills i år har mer än 20 bolag levererat gas till Ukraina över EU:s gränser. Genom att introducera EU-standardiserade arbetsmetoder hoppas Naftogaz kunna öka antalet leverantörer och i gengäld främja en mer konkurrenskraftig och likvid gasmarknad i Ukraina.

Det har tidigare inte funnits någon garanterad exiträtt men nu kan europeiska gashandlare få garantier för att kunna leverera gas till Ukraina för lagring och därefter ta ut gasen igen. De ukrainska gaslagren förväntas därmed bli mer attraktiva för handlare då de med säkerhet kan ta ut gasen ur landet. Att gasflöden kan reverseras virtuellt gör att Ukraina kan erbjuda ännu en transitservice genom sitt territorium. Virtuella reversibla flöden avser öka effektiviteten vid gränsövergångar och virtuella gashubbar kan bli ett framtida sätt att handla i EU:s inre marknad för energi, genom att ersätta gränshandel som historiskt har stått för en majoritet av handeln i östra Europa. Detta kräver dock en mer effektiv implementering av EU-lagstiftning för att möjliggöra att hubbar lyckas.

Ett transparent och marknadsbaserat gassystem är en förutsättning för en framtida handelshub, vilket något som Ukraina hoppas kunna etablera. Naftogaz har på sin websida publicerat en nätvärkskod som är tänkt att spegla EU-kommissionens regleringar. Bolagen som Ukraina samarbetar med hoppas att landets gasmarknad ska närma sig EU-marknaden alltmer och nu inväntar Naftogaz och Ukrtransgaz ett godkännande från den ukrainska energiministern om tariffer för nya fysiska samt virtuella kapaciteter.

Nya stora gasfynd i Tanzania

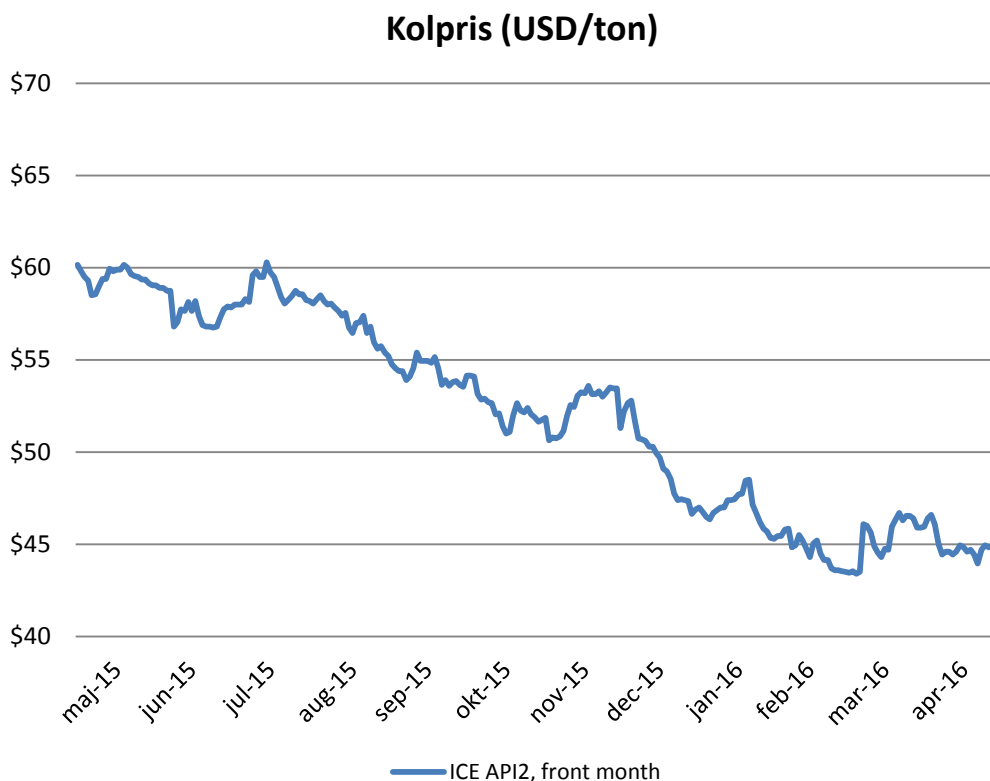
Marknad/produktion: År 2011 sattes Tanzania på den globala energikartan när en rad gasfyndigheter hittades utanför landets kust, och nu har ytterligare en stor upptäckt gjorts fast på land i Ruvus flodområde i södra Tanzania, nära Dar es-Salaam. Dubaibaserade Dodsal Group anger att de har hittat fyndigheter på cirka 76 miljarder kubikmeter gas som beräknas vara värda upp till 8–11 miljarder dollar och som rankas som det största landbaserade fyndet som gjorts i landet. Produktionen väntas kunna bli kommersiell till 2018 och skulle kunna påskynda utvecklingen av en inhemsk gasssektor i Tanzania, som även har enorma gasreserver till havs som inte börjat utvinna. De nya landbaserade gasfynden är fördelaktigt belägna på en kustslätt 50–120 kilometer från Dar es-Salaam och innehåller ingen vätesulfid och kräver därför inte heller mycket bearbetning enligt Dodsal.

Merparten av gasfynden som gjorts i Tanzania har hittats i djupvattenblock söder om landet. I anslutning till fyndigheterna planerar BG Group (Royal Dutch Shell, Statoil, Exxon mobil och Ophir Energy) att i samarbete med statliga Tanzania Petroleum Development Corp. bygga en LNG anläggning i Lindi. Östra Afrika är den nya hotspoten i utvinningen av fossila bränslen då bland annat betydelsefulla fyndigheter av gas har hittats även i Mocambique. År 2012 upptäcktes fältet Coral i Rovuma-bassängen utanför Mocambiques kust. Coral är ett av världens största fynd av naturgas och beräknas innehålla fyndigheter motsvarande 425 miljarder kubikmeter gas. I slutet av februari meddelade italienska Eni att energibolaget hade fått tillstånd från regeringen i Mocambique om att inleda den första fasen av utvecklingen av fältet innefattande borrhålet av sex brunnar samt konstruktion av flytande förvätskningsanläggning för produktion av LNG till havs. Denna väntas bli den första flytande LNG-anläggningen i Afrika och skulle kunna göra Mocambique till en betydande aktör på LNG-marknaden i framtiden.

Kolmarknader

Det europeiska referenspriset API2 har överlag haft en ökande trend de två senaste veckorna, både till följd av att kolet följt oljans prisökningar och till följd av viss ökad efterfrågan från Kina. Nästa månads termin för API2 stängde på 45,75 dollar per ton efter fredagens handel.

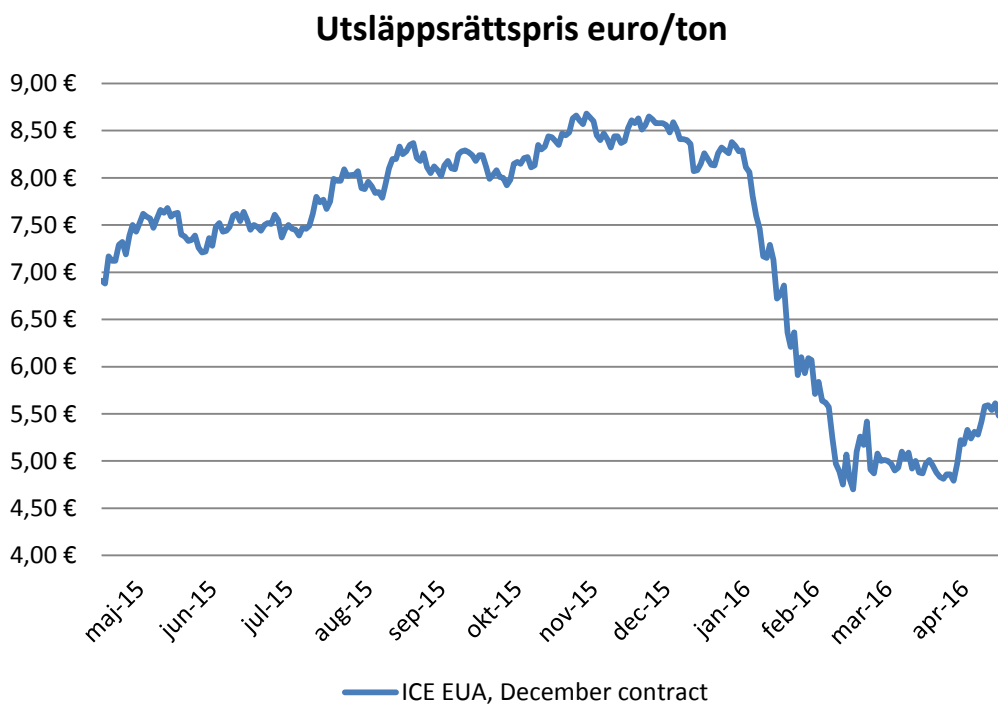
Källa: Montel

På stillhavsmarknaden har handelsaktiviteten varit begränsad eftersom marknaden avvaktar de årliga prisförhandlingarna för långtidskontrakt mellan japanska köpare och australiensiska kolproducenter. Priset som årligen förhandlas fram mellan parterna är ett viktigt referenspris på stillhavsmarknaden. Samtidigt rapporteras det att kinas kolimport för mars var den högsta på åtta månader, eftersom många elproducenter behövde fylla på sina lager.

Som tidigare rapporterats i marknadsbrevet så har USA:s, tillika världens, största privatägda kolproducent Peabody Energy Corp varnat för konkurs och under vecka 15 kom besked om att företaget ansöker om rekonstruktion (enligt *Chapter 11* i amerikansk konkurslagstiftning). Samma öde har drabbat flera av USA:s största kolbolag det senaste året.

Utsläppsrätter

Priset på utsläppsrätter inom det europeiska systemet för utsläppshandel (ETS) har överlag stigit de två senaste veckorna. Efter fredagens handel stängde decemberkontraktet på 5,48 euro per ton. Priset har stärkts av att de anläggningar som omfattas av ETS måste köpa på sig utsläppsrätter inför att dessa ska överlämnas den 30 april, baserat på förra årets verifierade utsläpp.

Källa: Montel